

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้เป็นการนำเสนอการสรุปผลที่ได้จากการวิจัยทั้งหมด ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยนำวรรณกรรมที่ได้ทบทวนมาอภิปรายผล และนำเสนอข้อเสนอนแนะทั้งข้อเสนอนแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอนแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ มสธ. ช่วงก่อนและระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จากมุมมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- 2) เพื่อทบทวนและสังเคราะห์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ มสธ. ดำเนินการช่วงก่อนและระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
- 3) เพื่อจัดทำแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
- 4) เพื่อศึกษาอุปสรรค ช่องว่างและความท้าทายที่ไม่คาดคิด และบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล

2. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสานวิธี ที่เน้นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม และเก็บเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ มสธ. ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ มสธ. ช่วงก่อนและระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จากมุมมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ระยะที่ 2 การทบทวนและสังเคราะห์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ มสธ. ดำเนินการช่วงก่อนและระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระยะที่ 3 การจัดทำแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และระยะที่ 4 การศึกษาอุปสรรค ช่องว่างและความท้าทายที่ไม่คาดคิด และบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล

ระยะที่ 1 ศึกษาความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราชช่วงก่อนและระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จากมุมมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยการสัมภาษณ์ ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 25 คน และใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ มสธ. ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์โดยมีนักศึกษาให้ข้อมูล จำนวน 591 คน

ระยะที่ 2 การทบทวนและสังเคราะห์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราชดำเนินการช่วงก่อนและระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นการศึกษารูปแบบ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ มสธ. ช่วงก่อนและระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น คู่มือนักศึกษา คู่มือการลงทะเบียน คู่มือการสอบออนไลน์ ระเบียบ/ประกาศของ มสธ. ที่เกี่ยวข้อง และสังเคราะห์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ มสธ. ดำเนินการช่วงก่อนและระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 3 การจัดทำแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในหลังการแพร่ระบาดของโรค โควิด-19 และ

ระยะที่ 4 การศึกษาอุปสรรค ช่องว่างและความท้าทายที่ไม่คาดคิด และบทเรียนที่เกี่ยวข้อง กับการประเมินนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล เป็นการศึกษาต่อเนื่องกัน ซึ่งเก็บข้อมูลจาก การสนทนากลุ่มมีผู้ให้ข้อมูลหลัก รวม 10 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร มสธ. หรือ ประธานสาขา หรือ ผู้อำนวยการสำนัก/สถาบัน จำนวน 2 คน ผู้แทนที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล จำนวน 2 คน ผู้แทนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ จำนวน 2 คน คณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ในระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน และตัวแทนผู้ใช้บัณฑิตจากหน่วยงานของรัฐ จำนวน 2 คน เพื่อสรุป เป็นแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในระหว่างและหลังการแพร่ระบาดของ โรคโควิด-19

3. ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ มสธ. ช่วง ก่อนและระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ มสธ. มีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่ง การวัดและประเมินไม่เพียงแต่เป็นการวัดความสามารถและความเข้าใจของ นักศึกษาในเนื้อหาที่ได้เรียนรู้ แต่เป็นการสะท้อนคุณภาพการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของ มสธ. การวัดและประเมินผลในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการสอบประจำภาค การสอบซ่อม หรือการ เก็บคะแนนระหว่างเรียน เป็นสัญลักษณ์ของความเข้มงวดทางวิชาการและมาตรฐานที่ มสธ. ยึดถือ การสอบที่จัดขึ้น ณ สนามสอบประจำจังหวัดทั่วประเทศได้รับการวางแผนและดำเนินการอย่าง พิถีพิถัน เพื่อให้นักศึกษาทุกคนมีโอกาสแสดงความสามารถของตนเองได้อย่างเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตาม การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ต้องเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติเดิมอย่างรวดเร็ว เมื่อการแพร่ ระบาดส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้าง มหาวิทยาลัยต้องเผชิญกับความจำเป็นในการปรับวิธีการวัดและ ประเมินให้เข้ากับสภาพการณ์ใหม่ในโลกของการเว้นระยะห่างทางกายภาพและการเรียนทางไกล กลายเป็นเรื่องปกติ การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นการเปลี่ยนผ่านจากรูปแบบการสอบแบบดั้งเดิมไปสู่ระบบ ออนไลน์เต็มรูปแบบเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถสอบไล่ประจำภาคเรียนได้จากที่บ้านอย่างปลอดภัย การเปลี่ยนไปใช้การสอบออนไลน์ไม่ใช่แค่เปลี่ยนรูปแบบการสอบเท่านั้น แต่เป็นการปฏิรูปที่ต้องปรับ โครงสร้างพื้นฐานของการประเมินทั้งหมด การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้หมายถึงการพึ่งพาโครงสร้างพื้นฐาน ดิจิทัลและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ซึ่งเป็นความท้าทายสำหรับนักศึกษาที่อาศัยในพื้นที่ห่างไกลหรือ ด้อยโอกาส ช่องว่างทางดิจิทัลเป็นปัญหาสำคัญที่พบได้ใน มสธ. เปิดซึ่งนักศึกษาซึ่งนักศึกษามีความ

แตกต่างกันทางฐานะและเศรษฐกิจทำให้เห็นถึงความแตกต่างในการเข้าถึงเทคโนโลยีที่จำเป็นของนักศึกษา ในขณะที่บางคนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและการเชื่อมต่อที่จำเป็นได้อย่างราบรื่น แต่บางคนประสบปัญหาเนื่องจากภูมิประเทศ หรือความขาดแคลน มสธ. จำเป็นต้องหาแนวทางแก้ไขที่เป็นธรรมกับทุกฝ่าย การรักษามาตรฐาน และความน่าเชื่อถือของการวัดและประเมินในรูปแบบออนไลน์ทำให้เกิดชุดความท้าทายใหม่ที่ มสธ. ต้องสร้างความมั่นใจถึงความศักดิ์สิทธิ์ของการสอบที่ได้รับการรักษาไว้แม้ในสภาพแวดล้อมเสมือนจริง ซึ่งหมายถึงการนำเครื่องมือและกลยุทธ์ใหม่ๆ มาใช้ป้องกันการทุจริต เพื่อให้การประเมินยังคงสะท้อนถึงความสามารถและการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างแท้จริง การคุมสอบจากระยะไกลและการบูรณาการโดยใช้เทคโนโลยีต้องนำมาพิจารณาเพื่อดำรงคุณภาพและมาตรฐานการวัดและประเมินผลให้มีความใกล้เคียงกับการสอบแบบดั้งเดิมมากที่สุด

ระยะที่ 2 ผลการสังเคราะห์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ มสธ. ดำเนินการช่วงก่อนและระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

การเปลี่ยนผ่านสู่การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบออนไลน์ของ มสธ. เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการดำรงไว้ซึ่งมาตรฐานทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้กระบวนการทัศน์ใหม่ของการกำกับคุณภาพและมาตรฐานการสอบออนไลน์ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้ มสธ. จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่ไม่เคยดำเนินการมาก่อน เนื่องจากวิธีการดั้งเดิมไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในปัจจุบัน การเผชิญกับความท้าทายในการปรับเปลี่ยนระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเว้นระยะห่างทางสังคม และสภาพแวดล้อมเสมือนจริง จำเป็นต้องอาศัยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและการสร้างสรรค์วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รูปแบบใหม่ พันธกิจของ มสธ. ในการรักษามาตรฐาน ความเข้มงวดทางวิชาการ และความยุติธรรมของกระบวนการสอบ นำไปสู่การสำรวจและประยุกต์ใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบออนไลน์ การคุมสอบระยะไกลได้กลายเป็นแนวทางการแก้ปัญหาที่สำคัญในการรักษามาตรฐานและความน่าเชื่อถือของการวัดและประเมินผลผู้เรียน ให้ใกล้เคียงกับการสอบแบบดั้งเดิมมากที่สุด อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนผ่านนี้มีได้ปราศจากอุปสรรค ประสิทธิภาพของการคุมสอบระยะไกลในการป้องกันการทุจริตยังคงเป็นประเด็นที่ถูกตั้งคำถามจากสังคม ขณะเดียวกันการคำนึงถึงความหลากหลายของสภาพแวดล้อมการสอบของผู้เรียนก่อให้เกิดประเด็นพิจารณาด้านความเท่าเทียมทางการศึกษา หนึ่งในประเด็นที่น่ากังวลที่สุดคือปัญหาการเข้าถึงการสอบออนไลน์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนจำเป็นต้องมีโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เพียงพอ รวมถึงการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่มีเสถียรภาพและอุปกรณ์เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการเข้าสอบ ข้อกำหนดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลในหมู่ผู้เรียน โดยผู้เรียนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจมักประสบปัญหาในการเข้าถึงเทคโนโลยี ซึ่งนำไปสู่ข้อกังวลเกี่ยวกับความเป็นธรรมและความครอบคลุมของระบบการวัดและประเมินผลแบบออนไลน์

มสธ. ตระหนักว่าการดำรงไว้ซึ่งหลักการของความเสมอภาคและความยุติธรรมเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องดำเนินการควบคู่กันกับการกำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหา โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคน ไม่ว่าจะมีความรู้หรือทักษะทางเทคโนโลยีหรือเศรษฐกิจอย่างไร สามารถเข้าร่วมการประเมินผลในช่องทางออนไลน์ได้อย่างเท่าเทียม เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว มสธ. ควรมุ่งเน้นการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

การขยายโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล การลงทุนในการพัฒนาแพลตฟอร์มการสอบออนไลน์ที่มีมาตรฐาน และสามารถรองรับผู้เรียนจำนวนมากได้พร้อมกัน การจัดเตรียมการสนับสนุนด้านเทคนิคให้กับผู้เรียนที่ขาดการเข้าถึงเทคโนโลยีอย่างเพียงพอ ซึ่งรวมถึงการจัดหาอุปกรณ์ให้ยืม การจัดตั้งจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในพื้นที่ต่าง ๆ และการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคแก่ผู้เรียนที่ไม่คุ้นเคยกับเครื่องมือการวัดและประเมินผลแบบออนไลน์ การฝึกอบรมและสนับสนุนคณาจารย์และผู้เรียนเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับระบบและกระบวนการใหม่ การดำเนินการดังกล่าวถือเป็นรากฐานสำคัญของกลยุทธ์การเปลี่ยนผ่านของ มสธ. สู่การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียม

ระยะที่ 3 ผลการจัดทำแนวทางสำหรับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

การพัฒนาแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของ มสธ. เป็นภารกิจที่มีความซับซ้อนและมีนัยสำคัญอย่างยิ่ง แนวทางการตอบสนองต่อวิกฤตการณ์นี้เปรียบเสมือนแผนผังกลยุทธ์สำหรับการกำหนดทิศทางในอนาคตของการจัดการศึกษาภายใต้บริบทที่มีความไม่แน่นอนสูง มสธ. จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จากการสอบปลายภาคแบบดั้งเดิมสู่รูปแบบออนไลน์ โดยต้องรับประกันว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ในขณะที่เดียวกันต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับข้อจำกัดที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การทำความเข้าใจกับความท้าทายเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบออนไลน์ ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ ได้แก่ อุปสรรคทางเทคโนโลยี ความน่าเชื่อถือของกระบวนการประเมินผล และความหลากหลายในความต้องการของผู้เรียน

แนวทางเบื้องต้นในการดำเนินการ คือ การวิเคราะห์โครงสร้างพื้นฐานและเครื่องมือทางเทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างละเอียด ซึ่งรวมถึงการระบุแพลตฟอร์มที่มีความน่าเชื่อถือและความปลอดภัยสูงสำหรับการจัดสอบออนไลน์ เครื่องมือสำหรับการกำกับดูแลการสอบแบบระยะไกล และซอฟต์แวร์สำหรับการมอบหมายงานและส่งโครงงาน มสธ. จำเป็นต้องรับประกันว่าเครื่องมือเหล่านี้สามารถเข้าถึงได้สำหรับผู้เรียนทุกคน โดยคำนึงถึงความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล และจัดหาแนวทางแก้ไขสำหรับผู้ที่มีข้อจำกัดด้านเทคโนโลยี ควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งคณาจารย์และผู้เรียนมีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับคณาจารย์ ประกอบด้วยการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบออนไลน์ การทำความเข้าใจกับประเด็นละเอียดอ่อนของการกำกับดูแลการสอบแบบระยะไกล และการปรับวิธีการสอนให้เข้ากับรูปแบบออนไลน์ สำหรับผู้เรียน การฝึกอบรมมุ่งเน้นไปที่การใช้แพลตฟอร์มและเครื่องมือออนไลน์ต่าง ๆ เทคนิคการบริหารเวลาสำหรับการสอบออนไลน์ และกลยุทธ์สำหรับการเรียนรู้ออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางต่อมา คือ การรักษาความน่าเชื่อถือและความเป็นธรรมของกระบวนการประเมินผล ซึ่งหมายถึงการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ทางวิชาการในสภาพแวดล้อมออนไลน์ การสร้างระเบียบปฏิบัติสำหรับการกำกับดูแลการสอบแบบระยะไกล และการนำระบบต่าง ๆ มาใช้เพื่อตรวจจับและป้องกันการลอกเลียนผลงานและการกระทำผิดทางวิชาการอื่น ๆ มสธ. จำเป็นต้องสำรวจรูปแบบการประเมินที่หลากหลายเพื่อให้แน่ใจว่าสามารถวัดผลการ

เรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแม่นยำ ซึ่งรวมถึงการประเมินแบบความก้าวหน้าและแบบสรุปผล เช่น การสอบแบบเปิดตำรา การอภิปรายและการนำเสนอผลงานด้วยวาจา และการประเมินแบบโครงการงาน เป้าหมายคือการจัดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างครอบคลุมโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ลดการพึ่งพาวิธีการประเมินแบบดั้งเดิมที่เน้นการสอบเพียงอย่างเดียว

แนวทางการให้การสนับสนุนและทรัพยากรแก่ผู้เรียนที่เผชิญความท้าทายในการประเมินออนไลน์ ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านสุขภาพจิต ความช่วยเหลือด้านเทคนิค และการปรับเปลี่ยนสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ มสธ. ตระหนักว่าการเปลี่ยนผ่านไปสู่การเรียนการสอนออนไลน์ อาจก่อให้เกิดความเครียด จึงมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนผู้เรียนผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น นอกจากนี้การประเมินและการรับข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่องเป็นองค์ประกอบสำคัญ มสธ. ควรจัดตั้งกลไกสำหรับการรับข้อเสนอแนะจากผู้เรียนและคณาจารย์อย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับประสิทธิภาพของกระบวนการประเมินออนไลน์ ข้อเสนอแนะที่ได้ควรถูกนำไปใช้เพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเพื่อให้แน่ใจว่ากลยุทธ์การประเมินมีความสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้และความต้องการของผู้เรียน

ระยะที่ 4 อุปสรรค ช่องว่างและความท้าทายที่ไม่คาดคิด และบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้การดำเนินงานด้านการศึกษาในระบบทางไกลของ มสธ. เผชิญกับอุปสรรค ช่องว่าง และความท้าทายที่ไม่คาดคิด บทเรียนจากประสบการณ์ดังกล่าวเผยให้เห็นปัญหาที่แฝงอยู่ในระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งส่งผลกระทบต่อกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน อุปสรรคที่เด่นชัดที่สุดประการแรก คือ ช่องว่างทางดิจิทัล (Digital Divide) ผู้เรียนจำนวนมากขาดการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านอินเทอร์เน็ตที่มีเสถียรภาพ หรืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่จำเป็น ส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินแบบออนไลน์ ช่องว่างนี้ปรากฏชัดเจนยิ่งขึ้นในกลุ่มผู้เรียนจากพื้นที่ห่างไกลหรือด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรดิจิทัลอย่างเท่าเทียม ประการต่อมา คือ การปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินแบบดั้งเดิมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ออนไลน์ คณาจารย์คุ้นเคยกับการสอนแบบเผชิญหน้า และการสอบปลายภาคแบบดั้งเดิม การเปลี่ยนผ่านไปสู่การใช้เครื่องมือและวิธีการออนไลน์ไม่เพียงต้องการความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีเท่านั้น แต่ยังเรียกร้องการปรับเปลี่ยนกระบวนการที่สนับสนุนในการจัดการเรียนรู้อีกด้วย การรักษาความซื่อสัตย์ทางวิชาการในการประเมินออนไลน์เป็นอีกประเด็นที่น่ากังวล เนื่องจากการสอบออนไลน์โดยมีการคุมสอบระยะไกลอาจเพิ่มโอกาสในการทุจริตทางการศึกษา การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันเผยให้เห็นช่องว่างด้านการสนับสนุนทางเทคนิค และการฝึกอบรมสำหรับทั้งผู้เรียนและบุคลากรการศึกษาทางไกลที่ประสบปัญหาในการใช้งานซอฟต์แวร์และแพลตฟอร์มออนไลน์ ส่งผลให้มีความจำเป็นต้องจัดทำโครงการฝึกอบรมที่ครอบคลุมและบริการสนับสนุนทางเทคนิคที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ มสธ. ได้ตระหนักถึงบทบาทสำคัญของการสื่อสารที่ชัดเจน ตรงประเด็น และทันต่อสถานการณ์ ในการสร้างความเข้าใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายเกี่ยวกับแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขข้อกังวลต่าง ๆ ได้อย่างทันท่วงที

ประสบการณ์ที่ผ่านมาของ มสธ. เน้นย้ำถึงความสำคัญของความพร้อมและความสามารถในการปรับตัวขององค์กรเพื่อเผชิญกับความท้าทายที่เกิดขึ้น ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการลงทุนอย่างต่อเนื่องในโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและการพัฒนาบุคลากร รวมถึงการพัฒนารูปแบบหรือแผนการศึกษาที่มีความหลากหลายและยืดหยุ่น พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ไม่คาดฝันได้อย่างมีประสิทธิภาพ บทเรียนที่เกิดขึ้นไม่เพียงแต่เผยให้เห็นถึงความท้าทายในปัจจุบัน แต่ยังเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาระบบการศึกษาทางไกลที่มีความยืดหยุ่น มีประสิทธิภาพ และมีความเท่าเทียมมากขึ้นในอนาคต การวิเคราะห์และการตอบสนองต่อปัญหาอย่างเป็นระบบจะช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับระบบการศึกษาทางไกลของ มสธ. และเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือกับวิกฤตการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินนักศึกษาออนไลน์ของ มสธ. บทเรียนในช่วงการแพร่ระบาดโควิด-19 ซึ่งข้อค้นพบครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล 3 ประเด็น 1) ความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ มสธ. ช่วงก่อนและระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตามมุมมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และ 3) อุปสรรค ช่องว่างและความท้าทายที่ไม่คาดคิด และบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล

ประเด็นที่ 1 ความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ มสธ. ช่วงก่อนและระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตามมุมมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

การประเมินการเรียนรู้ถือเป็นรากฐานสำคัญของสถาบันการศึกษาโดยทำหน้าที่เป็นมาตรวัดที่ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาและประสิทธิภาพของสถาบัน มสธ. ให้ความสำคัญกับการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา ก่อนการแพร่ระบาดของ COVID-19 การประเมินการเรียนรู้ที่ มสธ. ดำเนินการ สนามสอบในลักษณะการทดสอบมาตรฐานเพื่อให้มั่นใจว่านักศึกษابرรลุผลการเรียนรู้ที่ต้องการประเมินเหล่านี้ซึ่งมักดำเนินการในสภาพแวดล้อมแบบดั้งเดิม ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับหลักฐานที่จับต้องได้เกี่ยวกับความมุ่งมั่นของ มสธ. สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ อย่างไรก็ตาม การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ก่อให้เกิดความท้าทายอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนแก่ภาคการศึกษา ส่งผลให้จำเป็นต้องเปลี่ยนผ่านไปสู่การเรียนรู้และการประเมินออนไลน์อย่างรวดเร็ว สำหรับ มสธ. ซึ่งเป็น มสธ. ที่คุ้นเคยกับการเรียนรู้ทางไกลอยู่แล้ว การเปลี่ยนแปลงนี้อาจกระทบกระเทือนน้อยกว่าสถาบันอื่น อย่างไรก็ตามความสำคัญของการประเมินการเรียนรู้ก็ยิ่งเด่นชัดมากขึ้นในช่วงเวลานี้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตั้งแต่ นักศึกษาและคณาจารย์ไปจนถึงนายจ้างและผู้กำหนดนโยบายต่างแสวงหาความเชื่อมั่นว่าคุณภาพการศึกษายังคงไม่ลดลงแม้จะมีรูปแบบการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไป จากมุมมองของนักศึกษา การประเมินทำหน้าที่เป็นภาพสะท้อนถึงความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ใหม่และการเข้าใจในเนื้อหาของหลักสูตรที่เรียน สำหรับคณาจารย์ ได้กล่าวถึงข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประสิทธิภาพของวิธีการสอนออนไลน์และเน้นประเด็นที่ต้องปรับปรุงในทางกลับกัน นายจ้างพิจารณาการประเมินเหล่านี้เพื่อให้แน่ใจว่าผู้สำเร็จการศึกษายังคงมีทักษะและความรู้ที่จำเป็นในตลาดงานที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้กำหนดนโยบายและผู้นำด้านการศึกษา

ใช้ผลลัพธ์ของการประเมินเหล่านี้ในการตัดสินใจอย่างรอบรู้เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร การปรับหลักสูตร และการวางแผนในอนาคตเมื่อเผชิญกับความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Sandvik et al., 2023)

ประเด็นที่ 2 แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินนักศึกษาออนไลน์ของ มสธ. ในช่วงการระบาดของ COVID-19 มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความสำคัญของการประเมินการเรียนรู้ใน มสธ. จากมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนและสังเคราะห์แนวปฏิบัติในการประเมินที่ มสธ. นำมาใช้ก่อนและระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นอกจากนี้ การศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางสำหรับการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงการระบาดของ COVID-19 และตรวจสอบความท้าทาย ช่องว่าง และบทเรียนที่คาดไม่ถึงที่เกี่ยวข้องกับการประเมินนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล ผลการวิจัยแสดงให้เห็นข้อมูลเชิงลึกที่สำคัญหลายประการเกี่ยวกับการประเมินนักศึกษาออนไลน์ในช่วงการระบาดของ COVID-19 ประเด็นสำคัญประการหนึ่งที่ถูกเน้นย้ำคือความจำเป็นในการประเมินอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งรับประกันความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการประเมิน การเปลี่ยนไปสู่การเรียนรู้ออนไลน์ทำให้เกิดความท้าทายในแง่ของการรักษาความสมบูรณ์ของการประเมินและการป้องกันความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ ด้วยเหตุนี้ ผลการศึกษาจึงเสนอการใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์กรรมที่ไม่พึ่งประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นขณะประเมินนักศึกษาออนไลน์ และควรมีการกำหนดนโยบายความซื่อสัตย์ทางวิชาการ และการใช้คำถามแบบสุ่มเพื่อให้ผู้สอบได้รับข้อสอบที่มีลำดับแตกต่างกัน ซึ่งจะทำให้ประพดกรรมที่ไม่พึ่งประสงค์ เช่น การสอบถามกันขณะทำแบบทดสอบมีความยากมากยิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของการประเมินออนไลน์

เครื่องมือช่วยคอมพิวเตอร์กรรมขณะประเมินออนไลน์ เช่น ซอฟต์แวร์ที่ตรวจสอบนักศึกษา ระหว่างการประเมิน ถูกระบุว่าเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการตรวจจับกิจกรรมที่เป็นการฉ้อโกงหรือการประพฤติมิชอบทางวิชาการ เครื่องมือเหล่านี้สามารถติดตามการกดแป้นพิมพ์และการแชร์หน้าจอ เพื่อให้แน่ใจว่านักศึกษาทำการประเมินหรือการทดสอบวัดความรู้โดยอิสระและไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นเพื่อให้ได้คะแนนสูง และควรให้ใช้นโยบายความซื่อสัตย์ทางวิชาการเพื่อให้เกิดแนวทางที่ชัดเจนสำหรับพฤติกรรมที่ความคาดหวังของนักศึกษาที่ต้องการให้เกิดขึ้นในระหว่างการประเมินออนไลน์ การดำเนินนโยบายดังกล่าวควรมีการประชาสัมพันธ์ และเสริมสร้างจิตสำนึกความซื่อสัตย์ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติในการประเมินผลที่ยุติธรรมและเชื่อถือได้

นอกจากนี้ การศึกษาวิจัยยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของการออกแบบการประเมินในการป้องกันการโกงและวัดผลความคิดระดับสูง แนะนำให้รวมคำถามปลายเปิดไว้ในการประเมินเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความรู้และความสามารถอย่างเต็มที่ ด้วยการออกแบบการประเมินในลักษณะที่ทำให้นักศึกษาแสดงพฤติกรรมที่ไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการได้ยาก ความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของผลการประเมินจะเพิ่มขึ้นได้ และการค้นพบที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการศึกษาวิจัยคือความต้องการรูปแบบการประเมินทางเลือกที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ออนไลน์ รูปแบบการประเมินแบบดั้งเดิม เช่น แบบทดสอบแบบปรนัย และเรียงความ อาจไม่มีประสิทธิภาพหรือเหมาะสมในสำหรับบริบทการประเมินแบบออนไลน์ ดังนั้น การศึกษาจึงนำเสนอรูปแบบการประเมินทางเลือก เช่น ลดสัดส่วนของคะแนนที่ได้จากการสอบไล่ ที่ใช้ประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ และเพิ่ม

การใช้คะแนนส่วนหนึ่งจากการประเมินผลจากกิจกรรมระหว่างเรียน หรือการทำโครงการที่แสดงให้เห็นความสามารถตามความมุ่งหมายในชุดวิชาซึ่งเป็นกิจกรรมที่สะท้อนความสามารถของนักศึกษาในการตัดสินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการประเมินที่ยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพในการประเมินการเรียนรู้ นักศึกษารูปแบบการประเมินดังกล่าวช่วยให้นักศึกษาแสดงทักษะและความรู้ผ่านการทำโครงการ เช่น การศึกษาสังเคราะห์เอกสาร การเรียบเรียงเนื้อความ เพื่อการนำเสนอที่ชัดเจนและ ตรงประเด็น ตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้เฉพาะของชุดวิชา ทำให้นักศึกษาสามารถแสดงความสามารถออกมาได้ดีที่สุด และนักศึกษาสามารถทำการทบทวนตนเอง ผ่านแฟ้มสะสมผลงาน และสะท้อนคิดเพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถระบุจุดที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาความตระหนักรู้ในตนเอง โดยที่ผู้สอนสามารถประเมินทักษะต่างๆ ซึ่งกำหนดไว้ในผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร เช่น การสื่อสาร การแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม และการวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ

ประเด็นที่ 3 อุปสรรค ช่องว่างและความท้าทายที่ไม่คาดคิด และบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้ มสธ. เปลี่ยนไปใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้และการประเมินออนไลน์อย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงนี้ไม่เพียงแต่เกี่ยวกับการเปลี่ยนเนื้อหาเป็นดิจิทัลเท่านั้น แต่ยังจำเป็นต้องมีการทบทวนประสบการณ์การศึกษาในสภาพแวดล้อมเสมือนจริงใหม่อย่างครอบคลุมความสามารถในการปรับตัวของ มสธ. แสดงให้เห็นผ่านการประยุกต์แพลตฟอร์มการจัดการเนื้อหา อย่างเช่น Moodle มาใช้เป็นระบบประเมินสำหรับการจัดสอบปลายภาค และการปรับแต่งเครื่องแม่ข่ายให้มีความเสถียรเพื่อรองรับผู้สอบจำนวนมาก การเปลี่ยนไปใช้การศึกษาออนไลน์จำเป็นต้องมีมาตรการเชิงนวัตกรรมเพื่อรับรองความสมบูรณ์ทางวิชาการ โดยผลसानการยืนยันตัวตนและการตรวจสอบแบบเรียลไทม์ เพื่อรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของการสอบออนไลน์ การใช้เว็บแคมเพื่อมุ่งความสนใจไปที่ใบหน้าของผู้เข้าสอบเพียงอย่างเดียวจะช่วยป้องกันการทุจริตได้ในระดับหนึ่ง เพื่อให้มั่นใจว่านักศึกษาที่ทำการสอบนั้นเป็นบุคคลที่ลงทะเบียนไว้อย่างแท้จริง (Yulianto & Mujtahid, 2021) อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้มีข้อจำกัดเนื่องจากมุมมองเว็บแคมที่จำกัดหมายความว่ากรกระทำผิดที่อาจเกิดขึ้นนอกขอบเขตการมองเห็นของกล้องอาจไม่มีใครสังเกตเห็น เพื่อบรรเทาปัญหานี้ มสธ. ได้แนะนำกฎที่กำหนดให้นักเรียนต้องเปิดไมโครโฟนไว้ โดยมีจุดประสงค์เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนขอความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการถามในระหว่างการสอบ (Weisshardt et al., 2022) แม้ว่ามาตรการนี้จะจัดการกับความท้าทายได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็ทำให้เกิดความท้าทายอีกอย่างหนึ่งโดยไม่ได้ตั้งใจในห้องสอบเสมือนจริงที่มีนักศึกษาประมาณ 50 คน เสียงพื้นหลังโดยรวมของผู้เข้าสอบแต่ละคนสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ก่อกวน ซึ่งอาจส่งผลต่อสมาธิและประสิทธิภาพของนักศึกษา สิ่งรบกวนเหล่านี้ตอกย้ำความซับซ้อนของการประเมินออนไลน์และความท้าทายที่ มสธ. ต้องเผชิญในการสร้างสมดุลระหว่างความซื่อสัตย์ทางวิชาการและสภาพแวดล้อมการสอบที่เอื้ออำนวยในการประเมินออนไลน์ แม้ว่ามาตรการทางเทคโนโลยี เช่น เว็บแคมและไมโครโฟนจะมีบทบาทสำคัญในการรักษาความซื่อสัตย์ทางวิชาการ แต่ก็เพิ่มความท้าทายที่ไม่เหมือนใครจะต้องประเมินและปรับปรุงกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าสถาบันไม่เพียงแต่จะยับยั้งการปฏิบัติที่ไม่ซื่อสัตย์เท่านั้น แต่ยังจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการประเมินอย่างแท้จริงอีกด้วย

ความสมบูรณ์และความน่าเชื่อถือของระบบการสอบเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับสถาบันการศึกษาสำหรับ มสธ. การขัดข้องในระบบการสอบที่ผ่านมาเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงผู้ให้บริการเซิร์ฟเวอร์บ่อยครั้ง ทำให้เกิดความกังวลอย่างมากในหมู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะนักศึกษาในยุคดิจิทัล การสอบออนไลน์ได้กลายเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ทางไกล โดยมอบความยืดหยุ่นและการเข้าถึงให้กับนักเรียนจากภูมิหลังและสถานที่ต่างๆ (Pascu et al., 2023) อย่างไรก็ตาม ประสิทธิภาพของระบบดังกล่าวขึ้นอยู่กับความเสถียรและความน่าเชื่อถือของระบบ ระบบที่เกิดปัญหาซ้ำๆ ไม่เพียงแต่ขัดขวางกระบวนการสอบเท่านั้น แต่ยังทำลายความไว้วางใจและความมั่นใจที่นักเรียนมีต่อความสามารถของสถาบันในการดำเนินการประเมินที่ยุติธรรมและต่อเนื่อง จากมุมมองของนักเรียน ข้อผิดพลาดทางเทคนิคเหล่านี้สามารถเป็นสาเหตุของความเครียดและความวิตกกังวลอย่างมาก การเตรียมตัวสอบเป็นความพยายามที่ต้องสูญเสียไปเมื่อเกิดสภาวะแบบนี้ และความไม่แน่นอนที่เพิ่มขึ้นของความน่าเชื่อถือของระบบอาจทำให้แรงกดดันขณะสอบเพิ่มรุนแรงขึ้น ความกลัวที่ปรากฏขึ้นในใจของนักศึกษา คือ นักศึกษาคิดว่าความพยายามของพวกเขาอาจไร้ประโยชน์หากพวกเขาไม่สามารถทำการทดสอบให้เสร็จสิ้นได้เนื่องจากระบบล่มเหลว นอกจากนี้ การหยุดชะงักดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักศึกษาเนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องขออนุญาตสถานที่ทำงานเพื่อเข้าสอบตามที่ มสธ. นัดหมาย นอกจากนี้การหยุดชะงักทางเทคนิคสามารถทำลายสมาธิและความสิ้นไหวในการสอบและอาจส่งผลกระทบต่อคะแนนของนักศึกษา เพื่อแก้ไขข้อกังวลเหล่านี้ มสธ. จำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญของการรักษาเสถียรภาพของระบบการสอบ อาจรวมถึงการตรวจสอบผู้ให้บริการเซิร์ฟเวอร์ปัจจุบันอย่างละเอียด การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีที่แข็งแกร่งและเชื่อถือได้ และอาจถึงขั้นพิจารณาความร่วมมือกับแพลตฟอร์มการสอบออนไลน์ที่จัดตั้งขึ้นซึ่งมีประวัติด้านความเสถียรของการให้บริการ นอกจากนี้ การสื่อสารที่โปร่งใสกับนักเรียนเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาอาจช่วยได้มากในการสร้างความไว้วางใจขึ้นมาใหม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคนิคที่แข็งแกร่งสำหรับการสอบออนไลน์ โดยการลงทุนในเซิร์ฟเวอร์คุณภาพสูงและโซลูชันคลาวด์เพื่อรองรับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นในช่วงการสอบ รวมถึงการบำรุงรักษาระบบอย่างสม่ำเสมอเพื่อลดความเสี่ยงของการล่มของระบบ นอกจากนี้ การเสริมสร้างมาตรการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพื่อปกป้องข้อมูลการสอบและข้อมูลของนักศึกษา มหาวิทยาลัยควรพิจารณาความร่วมมือกับผู้ให้บริการเทคโนโลยีที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการสอบออนไลน์ พร้อมทั้งจัดตั้งทีมสนับสนุนด้านเทคนิคที่พร้อมให้บริการตลอดระยะเวลาการสอบเพื่อแก้ไขปัญหาแบบเรียลไทม์ ทั้งนี้ควรมีการฝึกอบรมให้กับทั้งนักศึกษาและบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มความคุ้นเคยกับแพลตฟอร์มและการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการสอบ

1.2 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์ทางวิชาการควบคู่ไปกับการใช้โซลูชันทางเทคโนโลยีเพื่อป้องกันการทุจริตในการสอบออนไลน์ การปฐมนิเทศนักศึกษาและการสร้างโมดูลเฉพาะเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ทางวิชาการควรเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเริ่มต้นการศึกษา โดยมีการชี้แจงอย่างชัดเจนถึงสิ่งที่ถือว่าเป็นการประพฤติมิชอบและมาตรการที่จะดำเนินการกับผู้ละเมิด นอกจากนี้ ควรกำหนดระเบียบการรักษาความซื่อสัตย์ทางวิชาการที่ชัดเจนโดยให้นักศึกษาลงนามเพื่อยืนยันการรักษาความซื่อสัตย์ทางวิชาการ มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับคุณค่าของความซื่อสัตย์สม่ำเสมอก่อนการสอบ มหาวิทยาลัยควรบูรณาการการอภิปรายเกี่ยวกับความซื่อสัตย์เข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอน และสนับสนุนโครงการริเริ่มที่นำโดยนักศึกษารุ่นพี่เพื่อให้คำปรึกษาแก่นักศึกษารุ่นน้องเกี่ยวกับความสำคัญของความซื่อสัตย์ทางวิชาการ การส่งเสริมชุมชนที่ยึดมั่นในคุณค่าของความซื่อสัตย์ทางวิชาการ

1.3 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชควรจัดตั้งกลไกที่ช่วยให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์การสอบออนไลน์ เช่น ผ่านการสำรวจหลังการสอบหรือการรับข้อเสนอแนะผ่านช่องทางเฉพาะ เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถรับทราบข้อกังวลและนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการสอบอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ควรเร่งรัดการให้ข้อเสนอแนะด้านผลการเรียนของนักศึกษาโดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อให้ผลลัพธ์หรือข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการปรับปรุงตนเอง อีกทั้งการพิจารณาใช้เครื่องมือที่ขับเคลื่อนด้วย AI ในการให้คำแนะนำเฉพาะบุคคลตามผลการเรียนจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ส่วนบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรในการให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสอบอย่างตรงประเด็น มสธ. ควรนำข้อเสนอแนะจากนักศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาจัดลำดับความสำคัญในการปรับปรุงกระบวนการสอบและการวัดผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

1.4 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ควรออกแบบแพลตฟอร์มการสอบออนไลน์ให้สอดคล้องกับหลักการออกแบบที่เป็นสากล โดยคำนึงถึงความหลากหลายทางภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษา เพื่อให้แน่ใจว่าการสอบออนไลน์สามารถเข้าถึงได้โดยไม่ต้องพึ่งพาอุปกรณ์ทางเทคนิคขั้นสูง มสธ. ควรพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ใช้แบบวัดวิธต่ำเพื่อรองรับนักศึกษาที่มีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตอย่างจำกัด นอกจากนี้ ควรพิจารณาจัดตั้งศูนย์สอบที่มีโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาที่ไม่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการสอบที่บ้าน เพื่อให้การสอบออนไลน์เป็นไปอย่างยุติธรรมและเสมอภาคสำหรับนักศึกษาทุกคน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบเพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของนักศึกษาในการสอบออนไลน์กับการสอบแบบดั้งเดิม โดยให้ความกระจ่างเกี่ยวกับจุดแข็งและจุดอ่อนของการสอบแต่ละรูปแบบ การพิจารณาว่าการสอบออนไลน์มีผลกระทบอย่างไรบ้างเมื่อดำเนินการต่อไปในระยะยาว นอกจากนี้ ควรศึกษาเพื่อทำความเข้าใจถึงการรับรู้ของผู้ใช้บริการบัณฑิตของ มสธ. เกี่ยวกับคุณสมบัติของบัณฑิตที่ได้ผ่านการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรูปแบบออนไลน์ซึ่งจะให้ข้อมูล

เชิงลึกเกี่ยวกับการยอมรับและคุณค่าของการประเมินรูปแบบดังกล่าวในแวดวงของแต่ละวิชาชีพ ซึ่งมีมาตรฐานวิชาชีพกำหนด

2.2 การวิจัยครั้งต่อไป ควรเน้นศึกษาการเปรียบเทียบระดับความเครียดและความวิตกกังวลของนักศึกษาที่สอบแบบออนไลน์และสอบแบบปกติ โดยพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียด เช่น ความไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีในการสอบออนไลน์ ความกดดันจากการต้องเปิดกล้องตลอดเวลา และผลกระทบจากกระบวนการคุมสอบที่อาจมีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้ ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลไกการสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การปฐมนิเทศ การให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคในระหว่างการสอบ ไปจนถึงการจัดการกับปัญหาความเครียดของนักศึกษาที่เกิดจากความล้มเหลวของระบบการสอบ เพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการบรรเทาความเครียดและเพิ่มประสิทธิภาพในการสอบออนไลน์

2.3 การวิจัยครั้งต่อไป ควรให้ความสำคัญกับการตรวจสอบประสิทธิภาพของกลยุทธ์ต่างๆ ในการส่งเสริมความซื่อสัตย์ทางวิชาการในบริบทของการสอบออนไลน์ โดยพิจารณาตั้งแต่แนวทางการส่งเสริมคุณค่าทางจริยธรรมไปจนถึงการจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการที่มุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมแห่งความรับผิดชอบ นอกจากนี้ควรสำรวจผลกระทบทางจิตวิทยาของการใช้เครื่องมือเฝ้าระวัง เช่น ซอฟต์แวร์คุมสอบ ซึ่งอาจสร้างความกังวลใจหรือส่งเสริมบรรยากาศของความไม่ไว้วางใจโดยไม่ตั้งใจ และควรศึกษาว่าผลกระทบของนักศึกษาถูกกระทบจากเครื่องมือเหล่านี้อย่างไร อีกทั้งการศึกษาควรตรวจสอบผลกระทบระยะยาวของการสอบออนไลน์ต่อการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณค่าของวุฒิการศึกษา และความมุ่งมั่นในการรักษาความซื่อสัตย์ทางวิชาการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาคุณภาพและความน่าเชื่อถือของการศึกษาในยุคดิจิทัล

